

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Науковий журнал

Випуск 4

Берегове 2023

"Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" засновано у листопаді 2021 р. та видається за рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту імені Ф.Ракоці ІІ.

Науковий журнал виходить два рази на рік.

Видання включено до «Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» Категорії «Б», наказом Міністерства освіти і науки України № 768 від 20.06.2023 р.

Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту імені Ф.Ракоці ІІ (протокол №12 від 20.12.2023 р.)

Редакційна колегія:

Головний редактор – *Бачо Роберт*, д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту, ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Перший заступник головного редактора – *Пойда-Носик Ніна*, д.е.н., професор, професор кафедри обліку і аудиту, ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Заступник головного редактора, відповідальний редактор – *Макарович Вікторія*, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Заступник головного редактора, відповідальний секретар – *Лоскоріх Габрієлла*, доктор філософії з обліку і оподаткування, заступник завідувача кафедри обліку і аудиту, ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ, Україна.

Члени редакційної колегії:

Орлов Ігор – д.е.н., професор, академік Академії економічних наук України, ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ, Україна;

Внукова Наталія – д.е.н., проф., заслужений економіст України, професор кафедри митної справи та фінансових послуг, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Україна;

Коваленко Юлія – д.е.н, проф, завідувач кафедри фінансових ринків та технологій, Державний податковий університет, Україна; *Бондарук Таїсія* – д.е.н, проф, заслужений економіст України, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна;

Завербний Андрій – д.е.н, проф., професор кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Національного університету «Львівська політехніка», Україна; *Вдовенко Наталія* – д.е.н., проф., завідувач кафедри глобальної економіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна;

Новіченко Людмила – к.е.н, доц., доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна; *Живко Зінаїда* – д.е.н, проф., ректор Академії економіки і педагогіки, Чеська Республіка; *Феньвеш Вероніка* – габлітований доктор наук з галузі економіки, проф.,

Дебреценський університет, Угорщина; *Махова Рената* – габлітований доктор наук з галузі економіки, доц., проректор, Університет Й. Шельє, Словацька Республіка; *Ілеш Балінт Чобо* – к.е.н, проф.,

Університет Яноша Наймана, Угорщина; *Дунай Анна* – доктор філософії з галузі економіки, проф., Університет Яноша Наймана, Угорщина; *Петі Мартон* – доктор наук з галузі економіки, віце-президент, Національний інститут стратегічних досліджень Угорщини, доцент кафедри соціально-економічної географії та планування міста, Університет Корвінус, Угорщина; *Сас Левенте* – доктор наук з галузі економіки, проф., заступник декана факультету Економіки та бізнес-адміністрування, Клужький університет імені Бабеша-Бойяї, Румунія.

УДК 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : наук. журн. / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович; Закарпат. угор. ін-т ім. Ф. Ракоці ІІ. Берегове, 2023. Вип. 4. (2023). 694 с. Текст укр., англ., угор.

Науковий журнал „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук. Статті публікуються на умовах міжнародної ліцензії [Creative Commons Attribution 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Публікація видання здійснюється за сприяння Інституту Стратегічних Досліджень Угорщини.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ №25089-15029Р від 08.11.2021 р.

Засновник наукового журналу:

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ.

Адреса: 90202 м. Берегове, пл. Кошута, буд.6.

Офіційний сайт наукового журналу:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ, 2023

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Tudományos folyóirat

4. szám

Beregszász 2023

Az "Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" tudományos folyóirat 2021-ben lett alapítva, és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa határozata alapján jelenik meg.

A tudományos folyóirat évente kétszer jelenik meg.

A **Folyóirat** az Ukrán Oktatási és Tudományos Minisztérium 2023. június 20-án kelt 768. számú rendelete alapján **„B” kategóriájú folyóiratnak minősül**, melyben publikálhatóak az ukrainai fokozatszerzéshez szükséges tudományos eredmények.

Kiadáshoz ajánlotta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2023. december 20-i 12. sz. jegyzőkönyv)

Szerkesztőbizottság:

Főszerkesztő – Prof. Dr. Bacsó Róbert, közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék vezetője, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Általános főszerkesztő-helyettes – Prof. Dr. Pojda-Noszik Nina, közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék professzora, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Főszerkesztő-helyettes, felelős szerkesztő – dr. Makarovics Viktória, közgazdaságtudomány kandidátusa, egyetemi docens, Számvitel és Auditálás Tanszék docense, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Főszerkesztő-helyettes, felelős titkár – dr. Loszkorih Gabriella, PhD, tanszékvezető-helyettes, Számvitel és Auditálás Tanszék, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna.

Szerkesztőbizottság:

Prof. Dr. Orlov Igor – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, az Ukrainai Közgazdaságtudományi Akadémia akadémikusa, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna; **Prof. Dr. Vnukova Natália** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Ukrajna érdemesült közgazdásza, Vám és Pénzügyi Szolgáltatások Tanszék professzora, Szemen Kuznyec Harkovi Nemzeti Gazdaságtudományi Egyetem, Ukrajna; **Prof. Dr. Kovalenko Julia** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Pénzügyi Piacok és Technológiák Tanszék vezetője, Állami Adóegyetem, Ukrajna; **Prof. Dr. Bondáruk Tajiszija** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Ukrajna tiszteletbeli közgazdásza, Pénzügyek, Bank és Biztosítás Tanszék vezetője, Nemzeti Statisztikai, Számviteli és Auditálási Akadémia, Ukrajna; **Prof. Dr. Záverbuij András** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Külgazdasági és Vámtevékenység Tanszék professzora, Lembergi Nemzeti Politechnikai Egyetem, Ukrajna; **Prof. Dr. Vdovenko Natália** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Globális Közgazdaság Tanszék vezetője, Ukrajna Nemzeti Bioerőforrás- és Természetgazdálkodási Egyetem, Ukrajna; **dr. Novicsenko Ljudmila** – közgazdaságtudományok kandidátusa, egyetemi docens, Számvitel, Auditálás és Adózás Tanszék docense, Nemzeti Statisztikai, Számviteli és Auditálási Akadémia, Ukrajna; **Prof. Dr. Zsivko Zinaida** – közgazdaságtudományok nagydoktora, professzor, rektor, Közgazdasági és Pedagógiai Akadémia, Csehország; **Dr. habil. Fenyves Veronika** – PhD, egyetemi tanár, tanszékvezető, oktatási dékánhelyettes, Gazdaságtudományi Kar, Számviteli és Pénzügyi Intézet, Controlling Tanszék, Debreceni Egyetem, Magyarország; **Dr. habil. Ing. Machová Renáta** – PhD, rektorhelyettes, egyetemi docens, Selye János Egyetem, Szlovákia; **Prof. Dr. Illés Bálint Csaba** – PhD, egyetemi tanár, Neumann János Egyetem, Magyarország; **Prof. Dr. Dunai Anna** – PhD, egyetemi tanár, Neumann János Egyetem, Magyarország; **Dr. Péti Márton** – PhD, Nemzetstratégiai Kutatóintézet, elnökhelyettes; egyetemi docens, Gazdaságföldrajz és városfejlesztés tanszék, Budapesti Corvinus Egyetem, Magyarország; **Prof. Dr. Szász Levente** – PhD, egyetemi tanár, dékánhelyettes, Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Magyar Intézet, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Románia.

ETO 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics: tudományos folyóirat / szerk.: R. Bacsó, N. Pojda-Noszik, V. Makarovics. II. RFKMF. Beregszász, 2023. 4. szám (2023). 694 c.

Az „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” tudományos folyóiratban a doktoranduszok, posztgraduális hallgatók, kutatók és gyakorlati szakemberek tudományos kutatásait tesszük közzé. A tanulmányok [Creative Commons Attribution 4.0.](#) c. nemzetközi licence alapján jelennek meg

Az "Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" megjelenésében együttműködő partner volt a Nemzetstratégiai Kutatóintézet.

*A nyomtatott tömegűjékoztatási eszközök állami nyilvántartásba vételéről szóló igazolás száma
KB 25089-15029P 2021. november 8.*

Tudományos folyóirat alapítója:

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Cím: 90202, Beregszász, Kossuth tér 6.

A tudományos folyóirat hivatalos honlapja:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2023

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

**Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College
of Higher Education**

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Scientific journal

Volume 4

Berehove 2023

„Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” was founded in November, 2021 and is published by the decision of the Academic Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

The scientific journal is published twice a year.

The journal is included in Category "B" according to the "List of scientific professional editions of Ukraine, in which the results of dissertations for the degree of Doctor of Science and Ph.D. can be published", by order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 768 dated 20.06.2023.

Recommended for publication by the Academic Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (protocol No. 12 dated December 20, 2023)

Editorial board:

Editor-in-Chief – *Bacho Robert*, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine;

First Deputy Editor-in-Chief – *Poyda-Nosyk Nina*, Doctor of Economics, Professor, Professor at the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine;

Deputy Editor-in-Chief, managing Editor – *Makarovykh Viktoriia*, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Accounting and Auditing, FR II THCHE, Ukraine.

Deputy Editor-in-Chief, responsible secretary – *Gabriella Loskorikh*, Candidate of Economic Sciences, Deputy Head of the Accounting and Auditing Department, FR II THCHE, Ukraine

Editorial Board Members:

Ihor Orlov - Doctor of Economics, Professor, Academician of the Academy of Economic Sciences of Ukraine, FR II THCHE, Ukraine; *Nataliia Vnukova* – Doctor of Economics, Professor, Honored Economist of Ukraine, Professor at the Department of Customs Affairs and Financial Services, Symon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine; *Yuliia Kovalenko* - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Financial Markets and Technologies, State Tax University, Ukraine; *Taisiia Bondaruk* - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Finance, Banking and Insurance, National Academy of Statistics, Accounting and Audit, Ukraine; *Andriy Zaverbnyj* - Doctor of Economics, Professor, Professor at the Department of Foreign Trade and Customs of the Lviv Polytechnic National University, Ukraine; *Natalia Vdovenko* - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Global Economy, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine; *Liudmyla Novichenko* – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Accounting, Auditing and Taxation, National Academy of Statistics, Accounting and Audit, Ukraine; *Zinaida Zhyvko*– Doctor of Economics, Professor, Rector, Academy of Economics and Pedagogy, Czech Republic; *Fenyves Veronika* - Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Head of the Department of Controlling, University of Debrecen, Hungary; *Makhova Renata* - Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Associate Professor, Vice-rector, J. Selye University, Slovak Republic; *Illés Bálint Csaba* – Candidate of Sciences in Economics, Professor, John von Neumann University, Hungary; *Dunay Anna* – Doctor Philosophy in Economics, Professor, John von Neumann University, Hungary; *Peti Marton* - Doctor Philosophy in Economics, vice-president, Research Institute for National Strategy, Hungary; associate professor, Department of Geography and Planning, Corvinus University of Budapest, Hungary; *Szász Levente* – Doctor of Management, Professor, Deputy Dean at the Faculty of Economics and Business Administration, Babeş-Bolyai University, Romania.

UDC 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics: scientific journal / editor. : R. Bacho, N. Poyda-Nosyk, V. Makarovykh. FR II THCHE. Berehove, 2023. Vol. 4. (2023) 694 p. Text Ukrainian, English, Hungarian.

Scientific journal „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” intended for scientists, doctoral students, post-graduate students, practitioners and a wide range of readers who are interested in issues in the field of economic sciences. Articles are published under the terms of the [Creative Commons Attribution 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) International License.

Publication of the scientific journal "Acta Academiae Beregsasiensis. Economics" is carried out with the assistance of the Research Institute for National Strategy.

*State registration certificate of a printed mass media
Series KB No. 25089-15029P dated November 8, 2021.*

The founder of the scientific journal is

Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

Correspondence address: Kossuth sq.6, Berehove

The official website of the scientific journal:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, 2023

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1.

НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Пойда-Носик Н., Бачо Р. Оцінка перспектив бізнесу в автомобільній промисловості України: національні та регіональні аспекти розвитку галузі	19
Атамас О. Інвестиційна привабливість регіонів України: проблематика, рекомендації, перспективи	29
Венгер В., Романовська Н., Шейко О. Кон'юнктурні особливості українського ринку круп	37
Шалаї К., Максим Дьєрдьє Надь Т. Аналіз економічної просторової структури: фокус на Великобританію	51
Кравченко О., Бадай А. Роль державного регулювання оплати праці	60
Кривенко Н. Оцінка міжнародної економічної інтеграції: методичні підходи з виділенням агропродовольчих ринків	70
Перекуда Ю. Оцінка конкурентоспроможності господарств у виробництві продукції тваринництва через призму показників імпорту та експорту	80
Похиленко Н. Права інтелектуальної власності як стримуючий чинник інноваційної активності в сільському господарстві	92
Пушкар Т., Славута О. Сприйняття процесів цифровізації мешканцями як основа впровадження програм збалансованого розвитку міст	107
Самусевич Я., Теницька І., Рудиченко А. Оцінювання впливу екологічного контролю на забезпечення раціонального природокористування в Україні	118
Сидоренко Є. Проблеми цифрової трансформації територіальних громад та шляхи їх вирішення	134
Харченко Н. Деякі аспекти соціально-економічних детермінант здоров'я	144
Усата Н. Концептуальні основи циркулярної економіки в сільському господарстві	153
Шапуров О. Промислові інновації: інтернет речей, блокчейн, цифровий двійник	164
Шуба М., Шуба О. Світовий ринок легкових автомобілів: особливості та тенденції розвитку	178

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА

Журавльова І. Фінансовий менеджмент в сучасному вимірі	188
Балінтова М. Вивчення зв'язку між зеленим банківським маркетингом і лояльністю до банку на прикладі словацьких клієнтів	205
Богріновцева Л., Бондарук О., Ключка О. Фінансова безпека страхового ринку: теоретичний аспект	216
Поті Б., Сока К., Потокі Л. Застосовність моделей прогнозування банкрутства в секторі роздрібної продовольчої продукції західної Угорщини	227
Даудова Г., Грінько А. Еволюція процесів цифровізації в діяльності фінансових органів місцевого самоврядування в Україні	240
Жиглей І., Лайчук С., Поліщук І. Бібліографічний аналіз публікацій щодо соціального інвестування за даними платформи Web of Science	253
Заїчко І. Особливості та основні напрями грошово-кредитної політики України в умовах воєнного стану	264
Орехова К., Головко О. Вибір організаційно-економічного механізму забезпечення фінансової безпеки газорозподільних підприємств	277
Татаринцева Ю., Юр'єва І., Назарова Т. Вплив розвитку соціальної відповідальності та сталого цифрового маркетингу на фінансову складову бізнес-процесів в умовах цифрової економіки	293
Шишкіна О. Вплив фінтех інновацій на глобальні валютні ринки	307
Ярошевич Н. Рівень фінансової децентралізації місцевих бюджетів в Україні	321

РОЗДІЛ 3. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Варцаба В., Макарович В., Лоскоріх Г. Аналіз проблематики обліку інноваційного капіталу в Україні	334
Ганусич В., Йолтуховська О., Шеверя Я. Концепція створення вартості в інтегрованій звітності	346
Грицай О., Лішнянська І. Облікове забезпечення визначення собівартості надани медичних послуг	358
Дубинська О. Теоретичні й практичні аспекти аудиту фінансової звітності як напряму виявлення загроз фінансовій безпеці підприємства в умовах воєнного стану	374
Єршова Н. Бухгалтерський консалтинг як «м'яка технологія» підтримки розвитку малого та середнього бізнесу	385
Кошіль А., Мельянова Л. Економічна сутність та облікове відображення електронних грошей в умовах сучасності	397
Макаренко І., Рудиченко А. Цифрова відповідальність компаній: економічна сутність поняття та концептуальні підходи	409
Мартін К., Сіладі Н. Важливість цінності бренду з позиції активів компанії	421
Мірошниченко О., Щигорєва В. Система оподаткування малого бізнесу: досвід Польщі	435
Микієвич О., Тивончук О. Виклики та перспективи переходу до міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні та світі	448
Москаль Н. Перспективи застосування технології блокчейну в аудиторській діяльності	458
Московчук А., Дорош В. Детермінанти формування фінансових результатів: ретроспективний та перспективний аналіз	468
Нашкерська Г. Обмеження визнання інформації активом в бухгалтерському обліку	479
Онищенко В., Кононенко Д., Чупін М. Інструменти стратегічного аналізу в управлінні підприємством: огляд, класифікація, критерії вибору	493
Писаренко Т. Організація управлінського обліку грошових коштів від операційної діяльності	507
Портоварас Т. Види сучасного економічного аналізу та їх характеристика	516
Скаска О., Дмишко Я. Проведення зовнішньої оцінки ефективності та якості роботи підрозділу внутрішнього аудиту банку	529
Сарахман О., Шурпенкова Р., Калайтан Т. Сучасні реалії незалежного аудиту фінансової звітності банків	540
Цятковська О. Методологічні основи побудови обліку нефінансових активів державних установ	552
Шишкова Н. Автоматизація обліку запасів: інноваційні технології, оцінка ефективності	563

РОЗДІЛ 4. МЕНЕДЖМЕНТ ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

Тан Ч.Ч. Бібліометричний картографічний аналіз компетенцій, адаптованих до промисловості 4.0 та 5.0 на основі літератури про великі дані: наслідки для кар'єрної орієнтації	578
Альхмад Г. Фактори, що впливають на жіноче підприємництво в країнах, що розвиваються. Наскільки ми далекі від підтримки жіночого підприємництва?	591
Васильчак С., Штерма Т. Трудовий потенціал як об'єкт менеджменту	605
Вороніна В., Захарова Л. Стратегічне управління роботою команд в умовах сучасного наукового, інноваційного та бізнес-середовища	613
Антал К., Максим Дьєрдьє Надь Т. Проблеми та досвід працевлаштування за кордоном у відображенні емпіричного дослідження	623
Немчук П. Особливості управління розвитком корпоративних аграрних формувань	633
Прокопов Д. Біоенергетика у сталому розвитку сільського господарства: проблеми та перспективи розвитку галузі	643
Серьогіна Д., Матвєєва Н., Пушкар Т. Інноваційний розвиток в рамках сталого розвитку: пошук балансу між економічною ефективністю та екологічною стійкістю	653
Барабшє Карпаті Д., Оросне Ілчїк Б. Визначення особистого хисту до підприємництва у здобувачів вищої освіти	666

РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ на монографію Бачо Р., Пойда-Носик Н. «Automotive industry in Ukraine: key approaches to assessing labor market and business perspectives»	682
РЕЦЕНЗІЯ на монографію Лоскорїх Л., Перчі О. «Обліково-аналітичне забезпечення діяльності ІТ-підприємств в Україні»	684
Загальні вимоги до оформлення рукописів	686

TARTALOM

1.FEJEZET. NEMZETI ÉS REGIONÁLIS GAZDASÁG

Pojda-Noszik N., Bacsó R. Üzleti kilátások értékelése Ukrajna autóiparában: nemzeti és regionális vonatkozások	19
Atamász A. Ukrajna régióinak befektetési vonzata: problémák, ajánlások, jövőbeni kilátások	29
Venger V., Romanovszka N., Sejkó O. Az ukrán gabonapiac konjunkturális jellemzői	37
Sallai K., Makszim Györgyné Nagy T. Gazdasági térszerkezet-elemzés: fókuszban Nagy-britannia	51
Krávcsenko O., Badaj A. A munkabér állami szabályozásának szerepe	60
Krivenkó N. Nemzetközi gazdasági integráció értékelése: módszertani megközelítések az agrár-élelmiszer piacok kiválasztásakor	70
Pereguda Gy. A gazdaságok versenyképességének mérése az állati eredetű termékek előállításában az import és export mutatók segítségével	80
Pohilenkó N. A szellemi tulajdonjogok, mint a mezőgazdasági innovációs tevékenység visszatartó tényezője	92
Puskár T., Szlavuta O. A digitalizációs folyamatok lakossági elfogadása a kiegyensúlyozott városfejlesztési programok megvalósítása érdekében	107
Szamuszevics J., Tenyicka I., Rudicsenkó A. A környezeti ellenőrzés hatásának mérése Ukrajnában a racionális természetgazdálkodás érdekében	118
Szidorenkó J. A kistérségek digitális átalakulásának problémái és megoldási lehetőségei	134
Harcsenkó N. Az egészséget meghatározó társadalmi-gazdasági tényezők néhány vonatkozása	144
Uszáta N. A körforgásos gazdaság fogalmi alapjai a mezőgazdaságban	153
Sapurov A. Ipari innovációk: tárgyak internete, blokklánc, digitális hasonmás	164
Suba M., Suba O. Személygépkocsik világpiaça: jellemzői és fejlődési trendjei	178

2. FEJEZET. PÉNZ- ÉS BANKÜGY

Zsuravlyova I. Pénzügyi menedzsment a jelenkori dimenzióban	188
Bálintová M. A zöld bankmarketing és a bankhűség kapcsolatának vizsgálata Szlovák ügyfelek esetében	205
Bohrinceva L., Bondaruk O., Klyucska O. A biztosítási piac pénzügyi biztonsága: elméleti megközelítés	216
Patyi B., Szóka K., Pataki L. Csődelőrejelző modellek alkalmazhatósága a nyugat-magyarországi élelmiszer-kiskereskedelmi szektorban	227
Daudova G., Hrinýkó A. A digitalizációs folyamatok evolúciója az ukrajnai helyi önkormányzatok pénzügyi szerveinek tevékenységében	240
Zsiblej I., Lajcsuk S., Poliscsuk I. Társadalmi befektetésekkel foglalkozó publikációk bibliográfiai elemzése a Web of Science platform adatai alapján	253
Zajicskó I. Ukrajna monetáris és hitelpolitikájának sajátosságai és irányai a hadiállapot idejében	264
Orjekhova K., Golovkó O. A gázelosztó vállalkozások pénzügyi biztonságát szavatoló szervezeti és gazdasági mechanizmus kiválasztása	277
Tatarinceva J., Jurjeva I., Nazarova T. A társadalmi felelősségvállalás és a fenntartható digitális marketing fejlődésének hatása az üzleti folyamatok pénzügyi komponensére a digitális gazdaság körülményei között	293
Siskina O. A fintech innovációk hatása a globális valutapiacokra	307
Jarosevics N. A helyi költségvetések pénzügyi decentralizációjának szintje Ukrajnában	321

3. FEJEZET. SZÁMVITEL ÉS ADÓÜGY

Varcaba V., Makarovics V., Loszkorih G. Az innovációs tőke számviteli problémáinak elemzése Ukrajnában	334
Hanuszics V., Joltuhovszka O., Severya Ja. Az értékteremtés koncepciója az integrált jelentéstételben	346
Hricáj O., Lisnyánska I. Az orvosi szolgáltatások önköltségének meghatározásához szükséges számviteli alátámasztás sajátosságai	358
Dubinszka O. A pénzügyi beszámoló köznyelvű vizsgálatának elméleti és gyakorlati aspektusai, mint a hadiállapot idejében működő vállalatok pénzügyi biztonságát fenyegető veszélyeinek azonosítási iránya	374
Jersova N. A számviteli tanácsadás mint "puha technológia" a kis- és középvállalkozások fejlődésének támogatására	385
Kosil A., Meliankova L. Az elektronikus pénz gazdasági lényege és számviteli tükrözése a jelenkori körülményekben	397
Makarenkó I., Rudicsenkó A. A vállalatok digitális felelősségvállalása: gazdasági tartalom és koncepcionális megközelítések	409
Martin K., Szilágyi N. A márkaérték fontossága a vállalat eszközeinek szempontjából	421
Mirosznicsenkó O., Scsigorjeva V. A kisvállalkozások adórendszere: Lengyelország tapasztalata	435
Mikijejics O., Tivoncsuk O. A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokra való áttérés kihívásai és kilátásai Ukrajnában és a világban	448
Moszkály N. A blockchain-technológia használatának kilátásai a könyvvizsgálói tevékenységekben	458
Moszkovcsuk A., Doros V. A pénzügyi eredmények kialakulásának meghatározó tényezői: retrospektív és prospektív elemzés	468
Naskerszka G. Az információ eszközként való elismerésének korlátozásai a számvitelben	479
Oniscsenkó V., Kononenkó D., Csupin M. Stratégiai elemzési eszközök a vállalatirányításban: áttekintés, osztályozás, kiválasztási kritériumok	493
Piszarenkó T. A működési tevékenységekből származó cash flow-k vezetői számvitelének megszervezése	507
Portovárász T. A modern gazdasági elemzés típusai és jellemzőik	516
Skaszko O., Dmisko J. A bank belső ellenőrzésért felelős egység munkahatékonyságának és -minőségének külső értékelése	529
Szarakhman O., Surpenkova R., Kalajtan T. A bankok pénzügyi kimutatásainak jelenkori valósága a független könyvvizsgálat tükrében	540
Cjatkovszka O. Az állami intézmények nem pénzügyi eszközeinek számviteli módszertani szempontok alapján	552
Siskova N. A készletek számvitelének automatizálása: innovatív technológiák és hatékonyságértékelés	563

4. FEJEZET. MENEDZSMENT ÉS INNOVATÍV FEJLŐDÉS

Tan Cs.Cs. Az Ipar 4.0-hoz és 5.0-hoz adaptált kompetenciák bibliometrikus feltérképezése a Big Data szakirodalom alapján: a pályaorientációra gyakorolt hatás	578
Almhamad G. A női vállalkozói készséget befolyásoló tényezők a fejlődő országokban. Milyen messze vagyunk a női vállalkozások támogatásától?	591
Vasilycsák Sz., Sterma T. A munkaerőpotenciál, mint a menedzsment tárgya	605
Voronina V., Zaharova Ly. Csapatmunka stratégiai irányítása modern tudományos, innovatív és üzleti környezetben	613
Antal K., Makszim Györgyné Nagy T. A külföldi munkavállalás kihívásai, tapasztalatai egy empirikus kutatás tükrében	623
Nemcsuk P. Az agráripari vállalkozások szervezeti sajátosságai	633
Prokopov D. Bioenergia a mezőgazdaság fenntartható fejlődésében: az ipar fejlődésének problémái és kilátásai	643
Szeryogina D., Matvejeva N., Puskár T. Innovatív fejlődés a fenntartható fejlődés kereteiben: egyensúly megtalálása a gazdasági hatékonyság és a környezeti fenntarthatóság között	653
Barabásné dr. Kárpáti D., Oroszné Ilcsik B. Vállalkozói hajlandóság vizsgálata az egyetemi hallgatók körében	666

RECENZÍÓK

Recenzió Bacsó Róbert és Pojda-Noszik Nina "Ukrajna autóipara: kulcsfontosságú megközelítések a munkaerőpiaci és üzleti kilátások értékeléséhez" című monográfiájára	682
Recenzió Loszkorih Gabriella és Pércsi Oxána "Az ukrajnai IT-vállalkozások tevékenységének számviteli és elemzési támogatása" című monográfiájára	684
Publikációs követelmények	689

CONTENT

CHAPTER 1. NATIONAL AND REGIONAL ECONOMY

Poyda-Nosyk N., Bacho R. Assessing business perspectives in the automotive industry of Ukraine: national and regional aspects of sectoral development	19
Atamas O. Investment attractiveness of regions in Ukraine: problems, recommendations, prospects	29
Venger V., Romanovska N., Sheiko O. Conjuncture features of the Ukrainian grain market	37
Sallai K., Makszim Györgyné Nagy T. Economic spatial structure analysis: focus on Great Britain	51
Kravchenko O., Badai A. The role of state regulation of wages	60
Kryvenko N. Assessment of international economic integration: methodological approaches with the selection of agricultural markets	70
Perehuda Yu. Assessment of the competitiveness of farmhouses in the production of livestock products through the prism of import and export indicators	80
Pohylenko N. Intellectual property rights as a restriction factor of innovative activity in agriculture	92
Pushkar T., Slavuta O. Perception of digitalization processes by residents as a basis for implementing programs of balanced urban development	107
Samusevych Ya., Tenytska I., Rudychenko A. Assessment of the impact of environmental control on ensuring rational nature use in Ukraine	118
Sydorenko Ye. Digital transformation as an economic tool restoration of territorial communities	134
Kharchenko N. Some aspects of socio-economic determinants of health	144
Usata N. Conceptual foundations of the circular economy in agriculture	153
Shapurov O. Industrial innovations: Internet of things, blockchain, digital double	164
Shuba M., Shuba O. The global market of passenger cars: features and development trends	178

CHAPTER 2. FINANCE AND BANKING

Zhuravlyova I. Financial management in the contemporary dimension	188
Bálintová M. Examining the relationship between green bank marketing and bank loyalty in the case of Slovak customers	205
Bohrinovtseva L., Bondaruk O., Klyuchka O. Financial security of the insurance market: theoretical aspect	216
Patyi B., Szóka K., Pataki L. Applicability of bankruptcy prediction models in the western Hungarian food retail sector	227
Daudova G., Grinko A. The evolution of digitization processes in the activities of financial bodies of local self-government in Ukraine	240
Zhyhlei I., Laichuk S., Polishchuk I. Bibliographical analysis of publications on social investment according to Web of Science platform data	253
Zaichko I. Peculiarities and main directions of the monetary and credit policy of Ukraine under martial law	264
Oriekhova K., Golovko O. Choosing an organizational and economic mechanism to ensure the financial security of gas distribution companies	277
Tataryntseva Yu., Yuryeva I., Nazarova T. The impact of the development of social responsibility and sustainable digital marketing on the financial component of business processes in the conditions of the digital economy	293
Shyshkina O. The impact of fintech innovations on global currency markets	307
Yaroshevych N. The level of local budgets financial decentralization in Ukraine	321

CHAPTER 3. ACCOUNTING AND TAXATION

Vartsaba V., Makarovych V., Loskorikh G. An analysis of the accounting problems for innovative capital in Ukraine	334
Hanusych V., Yoltukhovska O., Sheverya Ya. The concept of value creation in integrated reporting	346
Hrytsai O., Lishnyanska I. Accounting support for determining the cost of medical services	358
Dubynska O. Theoretic al and practical aspects of the audit of financial statements as a way identifying threats to the financial security of the enterprise in the conditions of martial law	374
Yershova N. Accounting consulting as a "soft technology" for supporting the development of small and medium-sized businesses	385
Koshil A., Meliankova L. Economic essence and reflection in the accounting of electronic money in modern conditions	397
Makarenko I., Rudychenko A. Digital responsibility of companies: Economic essence of the concept and conceptual approaches	409
Martin K., Szilágyi N. The importance of brand value in the view of the company's assets	421
Miroshnicheno O., Schigoryeva V. The system of taxation of small business: the experience of Poland	435
Mykiiievych O., Tyvonchuk O. Challenges and prospects of transition to International Financial Reporting Standards in Ukraine and worldwide	448
Moskal N. Prospects for the use of blockchain technology in auditing	458
Moskovchuk A., Dorosh V. Determinants of formatting the financial results: retrospective and prospective analysis	468
Nashkerska H. Barriers to the accounting recognition of information as an asset	479
Onyshchenko V., Kononenko D., Chupina M. Strategic analysis tools in enterprise management: overview, classification, selection criteria	493
Pysarenko T. Organization of managerial accounting for operating cash flows	507
Portovaras T. Types of modern economic analysis and their characteristics	516
Skasco O., Dmyshko Ya. Conducting an external assessment of the performance and quality of work of the bank's internal audit unit	529
Sarakhman O., Shurpenkova R., Kalaitan T. Modern realities of independent audit of banks' financial statements	540
Tsiatkovska O. Methodological basis for constructing the accounting of non-financial assets in state institutions	552
Shyshkova N. Automation of inventory accounting: innovative technologies, efficiency assessment	563

CHAPTER 4. MANAGEMENT AND INNOVATIVE DEVELOPMENT

Tan Chai Ching Big Data Literature-based Bibliometric Mapping Analysis for Competences Adaptable to Industry 4.0 and 5.0: Implications for Career Orientation	578
Almhamad G. The factors affecting women entrepreneurship in developing countries. How far are we from supporting women entrepreneurship?	591
Vasylchak S., Shterma T. Labor potential as an object of management	605
Voronina V., Zakharova L. Strategic management of team work in the conditions of a modern scientific, innovative and business environment	613
Antal K., Makszim Györgyné Nagy T. The challenges and experiences of employment abroad in the reflection of an empirical research	623
Nemchuk P. Peculiarities of managing the development of corporate agrarian formations	633
Prokopov D. Bioenergy in the sustainable development of agriculture: problems and prospects for the development of the industry	643
Serogina D., Matvieieva N., Pushkar T. Innovative development within the framework of sustainable development: finding a balance between economic efficiency and environmental sustainability	653
Barabásné dr. Kárpáti D., Oroszné Ilcsik B. Examination of entrepreneurial propensity among university students	666

MONOGRAPH REVIEWS

REVIEW of the Monograph by R. Bacho and N. Poyda-Nosyk «Automotive industry in Ukraine: key approaches to assessing labor market and business perspectives»	682
REVIEW of the monograph by Loskorich L., Perchi O. «Accounting and analytical support of the activities of IT enterprises in Ukraine»	684
General requirements for manuscripts	691

DOI 10.58423/2786-6742/2023-4-374-384
УДК 658:65.012.8

Олена ДУБИНСЬКА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, оподаткування та економічної безпеки,
Донбаська державна машинобудівна академія,
м. Тернопіль (Краматорськ), Україна
ORCID ID: 0000-0001-9699-107X

ТЕОРЕТИЧНІ Й ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЯК НАПРЯМУ ВИЯВЛЕННЯ ЗАГРОЗ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

***Анотація.** Воєнний стан на території України й повномасштабні бойові дії на значній території держави стали викликом для більшості сфер і галузей національної економіки. Уряд усвідомлює складність становища українських підприємств в умовах воєнного стану й законодавчо закріпив послаблення в питанні подання, оприлюднення й аудиту фінансової звітності. Проте аналіз наукової літератури з питань забезпечення належного рівня фінансової безпеки підприємства дає змогу визначити, що відсутність постійного аудиту й своєчасного виявлення загроз фінансовій безпеці може стати причиною втрати фінансової рівноваги на підприємстві. Тому питання аудиту як напряму виявлення загроз фінансовій безпеці підприємства в умовах воєнного стану набуває надзвичайної значимості. Враховуючи актуальність проблеми, метою дослідження є конкретизація теоретичних положень та розробка практичних рекомендації щодо проведення моніторингу фінансової звітності для виявлення загроз фінансовій безпеці підприємства в умовах воєнного стану.*

В процесі аналізу одним із ключових питань постає розуміння сутності загрози фінансовій безпеці підприємства. В роботі окреслено джерела виникнення відповідних загроз й визначено можливі напрями їх ранньої діагностики. В процесі досягнення мети дослідження встановлено, що на період воєнного стану, коли підприємства не мають можливості проводити повноцінний аудит фінансової звітності, раціонально зосередити увагу на здійсненні внутрішнього моніторингу фінансового стану, який дозволить своєчасно виявляти загрози й створить підґрунтя для ухвалення управлінських рішень, спрямованих на забезпечення достатнього рівня фінансової безпеки. Також розроблено й обґрунтовано принципи, на яких повинна будуватися система внутрішнього фінансового моніторингу. Доведено, що в умовах воєнного стану, коли є обмеження щодо подання й оприлюднення фінансової звітності, підприємства все одно зацікавлені в аналізі фінансового стану й визначенні потенційних загроз фінансовій безпеці.

***Ключові слова:** аудит, моніторинг, фінансова безпека, загроза фінансовій безпеці, фінансовий стан, фінансова звітність.*

JEL Classification: D81

***Absztrakt.** Az ukrajnai hadiállapot és a teljes körű katonai műveletek az ország nagy részén kihívást jelentenek a nemzetgazdaság legtöbb ágazata számára. A kormány tudatában van annak, hogy a hadiállapot alatt álló ukrán vállalkozások helyzete nehézségekkel küzd, ezért enyhítéseket vezetett be a pénzügyi kimutatások benyújtására, közzétételére és ellenőrzésére vonatkozóan. A vállalkozás megfelelő szintű pénzügyi biztonságának biztosításáról szóló tudományos szakirodalom elemzése azonban azt mutatja, hogy a rendszeres könyvvizsgálat és a pénzügyi biztonságot fenyegető veszélyek időben történő*

felderítésének hiánya a vállalkozás pénzügyi egyensúlyának elvesztéséhez vezethet. Ezért az auditálás kérdése, mint a vállalkozás pénzügyi biztonságát fenyegető veszélyek felismerésének eszköze, a háború idejében kiemelkedő jelentőséggel bír. Tekintettel a probléma relevanciájára, a tanulmány célja az elméleti elemek pontosítása és gyakorlati ajánlások kidolgozása a pénzügyi kimutatások ellenőrzése kapcsán, azonosítva a hadiállapot alatt álló vállalkozás pénzügyi biztonságát fenyegető veszélyeket. Az elemzés során az egyik legfontosabb kérdés a vállalkozás pénzügyi biztonságát fenyegető veszély jellegének megértése. A kutatás felvázolja a releváns fenyegetések forrásait és meghatározza a korai diagnosztizálás lehetséges területeit. A kutatási cél elérése során a szerző megállapította, hogy a hadiállapot időszakában, amikor a vállalkozások nem képesek a pénzügyi kimutatások teljes körű könyvvizsgálatára, ésszerű a pénzügyi helyzet belső ellenőrzésére összpontosítani, ami lehetővé teszi a fenyegetések időben történő felismerését, és megteremt az alapot a megfelelő szintű pénzügyi biztonságot célzó vezetői döntések meghozatalához. Ugyancsak sor került a belső pénzügyi monitoring rendszerének alapjául szolgáló elvek kidolgozására és megalapozására. Bebizonyosodott, hogy a hadiállapotról vonatkozó törvények értelmében, amikor a pénzügyi kimutatások benyújtására és közzétételére korlátozások vannak érvényben, a vállalkozások továbbra is érdekeltek pénzügyi helyzetük elemzésében és a pénzügyi biztonságot fenyegető potenciális veszélyek azonosításában.

Kulcsszavak: auditálás, monitoring, pénzügyi biztonság, pénzügyi biztonságot fenyegető veszély, pénzügyi helyzet, pénzügyi beszámolók.

Abstract. Martial law on the territory of Ukraine and full-scale hostilities on a significant territory of the state have become a challenge for most spheres and branches of the national economy. The government is aware of the complexity of the situation of Ukrainian enterprises in the conditions of martial law and legislated relaxations in the issue of submission, publication and audit of financial statements. However, the analysis of the scientific literature on the issue of ensuring the appropriate level of financial security of the enterprise makes it possible to determine that the lack of constant audit and timely identification of threats to financial security can cause the loss of financial balance at the enterprise. Therefore, the issue of auditing financial statements as a means of identifying threats to the financial security of an enterprise in the conditions of martial law is becoming extremely urgent. Taking into account the relevance of the research area, the purpose of the research is the specification of theoretical provisions and the development of practical recommendations regarding the implementation of the audit of financial statements as a way of identifying threats to the financial security of the enterprise in the conditions of martial law. In the process of analyzing financial security, one of the key issues is understanding the essence of the threat to the company's financial security. The paper identifies the sources of the occurrence of the specified threats and outlines the possible directions for early diagnosis of these threats. Also, in the work, in the process of achieving the goal of the research, it was established that during the period of martial law, when enterprises do not have the opportunity to conduct a full-fledged audit of financial statements, it is rational to focus attention on conducting internal monitoring of the financial state, which will allow timely detection of threats to financial security and create a basis for making management decisions aimed at ensuring a sufficient level of financial security. The work also developed and substantiated the principles on which the system of internal financial monitoring should be built. It has been proven that during the period of martial law, when there are restrictions on the submission and publication of financial statements, enterprises are still interested in analyzing the financial situation and identifying potential threats to financial security.

Key words: audit, monitoring, financial security, threat to financial security, financial condition, financial reporting.

Постановка проблеми. В умовах воєнного стану українські підприємства стикаються з багатьма ризиками, небезпеками й загрозами, що спричиняють

численні фінансово-економічні проблеми. Їх вирішення потребує вдосконалення форм, методів й інструментів нейтралізації негативного впливу на фінансову сферу підприємств, які вже існують, і розробки нових.

Для ефективного функціонування підприємства необхідно підвищувати рівень фінансової безпеки на підприємстві. Недостатня увага до процесу управління фінансовою безпекою на підприємствах призводить до виникнення кризових явищ, ускладнює процес виходу з кризових ситуацій і стримує процес економічного зростання підприємств. Крім того, низький рівень фінансової безпеки погіршує фінансову стійкість, конкурентоспроможність і фінансову незалежність підприємств. Тому запорукою прогресивного розвитку підприємств й основною передумовою їхнього стабільного функціонування є постійний моніторинг й аудит фінансової звітності, що дозволяє своєчасно виявляти проблеми й недоліки фінансового стану кожного конкретного підприємства. В умовах воєнного стану проблематика проведення моніторингу для виявлення загроз фінансовій безпеці має свої особливості й вимагає значної уваги як до нормативно-правових актів, так і до стану економіки загалом. З огляду на це, питання здійснення моніторингу та аудиту фінансової звітності й діагностики загроз набувають особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання фінансової безпеки підприємств стали предметом пильного розгляду сучасних вчених, які істотно збагатили теоретичний і методичний інструментарій. Зокрема окремі проблеми фінансової безпеки висвітлювались у працях таких вчених: Алексеєнко І. І., Бак Н. А., Батієвська О. В., Богма О. О., Вудвуд В. В., Гетманець О. П., Зачосова Н., Коваль О., Коробцова Д. В., Куценко Д., Лелюк С. В., Марусяк Н. Л., П'ятницька Г. Т., Полтініна О. П., Полторак А. С., Рижкова А., Федулова І. В. та інших. Дослідники спільно висловлюють думку, що питання впровадження системного аналізу управління фінансовою безпекою в практичну діяльність багатьох українських компаній є на сьогодні вкрай актуальною, оскільки саме цей аналіз здатен так скоригувати вплив на ефективність господарської діяльності, щоб це допомогло організації досягти поставлених цілей. Зокрема можна водночас максимально забезпечити прибуток для підприємця й соціальну й матеріальну захищеність для кожного працівника підприємства.

Проте, незважаючи на значну увагу науковців до проблеми забезпечення фінансової безпеки підприємства та аудиту фінансової звітності, залишаються нез'ясованими питання формування новітнього підходу до моніторингу й аудиту фінансової звітності, як базису побудови системи внутрішнього моніторингу фінансового стану на період воєнного стану.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. З уведенням воєнного стану в Україні держава дещо послабила контроль за дотриманням вимог обліку звітності, проте науковці ще не мали змоги детально розглянути, як саме такі зміни впливають на стан фінансової безпеки підприємств.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження виступає конкретизація теоретичних положень і розробка практичних

рекомендації щодо проведення моніторингу фінансової звітності як напряму виявлення загроз фінансовій безпеці підприємства в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу дослідження. З уведенням воєнного стану в Україні низку законів та інших нормативних актів було адаптовано до реалій сучасності. Зокрема специфіку подачі та оприлюднення фінансових звітів за 2022 рік варто аналізувати в контексті змін, встановлених Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 19.07.2022р. №2435-IX, який набув чинності 10 серпня 2022 року, а також враховуючи положення Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 03.03.2022р. №2115-IX (зі змінами, в редакції, чинній на 01.01.2023р.) [1, 2, 3].

Відповідно до наново затверджених вимог законодавства на час воєнного стану, суб'єкти підприємництва подають фінансову й аудиторську звітність протягом трьох місяців з дня закінчення або скасування воєнного чи надзвичайного стану за весь період неподання звітності або обов'язку подання документів. Аналогічні умови застосовуються до публікації фінансової звітності разом з аудиторськими висновками, звітами про управління й звітами про платежі на користь держави. Проте зазначені послаблення не розповсюджуються на підприємства, наділені бюджетними повноваженнями відповідно до законодавства України.

Впродовж дії воєнного або надзвичайного стану, а також протягом трьох місяців після його закінчення, не застосовується адміністративна і/або кримінальна відповідальність за неподання або несвоєчасне подання звітності.

Такі норми створюють додатковий простір для керівників підприємств для забезпечення поточної діяльності й одночасного дотримання вимог фінансової безпеки підприємства.

Підприємства можуть знаходитися в умовах нестабільності, на деокупованих територіях, втратити спеціалістів, що займалися формуванням звітності, тощо. Тому зазначені послаблення з боку держави здатні цілком позитивно впливати на підприємство за умови, що внутрішній контроль і самоаудит продовжують здійснюватися.

Отже, компанії на загальній системі оподаткування, які за законом зобов'язані публікувати свою фінансову звітність, можуть лише частково скористатися вищезазначеними привілеями, оскільки така звітність не буде прийнята, якщо вони не нададуть фінансову звітність у складі податкової декларації з податку на прибуток.

Також варто усвідомлювати, що воєнний стан триває вже більше року, відповідно накопичуються звітні періоди, за якими може бути не надана фінансова звітність, а після завершення воєнного стану підприємству буде відведено лише три місяці на подачу всіх фінансових звітів, що може спричинити значне навантаження на бухгалтерів й аудиторів і, як наслідок, виникнення помилок, неточностей, що здатне створити прямі загрози фінансовій безпеці конкретного підприємства.

Проте для розуміння та діагностики загроз фінансовій безпеці підприємств слід перш за все визначитися із тим, з якими загрозами можуть стикнутися підприємства, що може слугувати джерелами їх виникнення та як вони здатні повпливати на підприємство.

Проаналізувавши наукові праці [7, с. 227; 8, с. 92; 10; 13, с. 9; 16, с. 314], в яких детально розглядалися основні небезпеки, що виникають внаслідок фінансової діяльності суб'єктів підприємництва, можна стверджувати, що в умовах воєнного стану й у період післявоєнної економіки провідними для фінансової безпеки підприємства являються загрози, наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Перелік основних загроз фінансовій безпеці суб'єктів підприємництва в українській економіці періоду дії воєнного стану та післявоєнних реалій

Зовнішні загрози (макрорівень)	Внутрішні загрози (мікрорівень)
1. Глобальні кризи. Причини виникнення: фінансова глобалізація; зменшення обсягів виробництва, погіршення платоспроможності підприємств-позичальників; надмірна кредитна експансія під час тривалого економічного підйому; стрімке зростання інфляції; різке коливання товарних цін, цін на фінансові активи процентних ставок (особливо для суб'єктів підприємництва, що суттєво залежать від позикового капіталу); зростання боргового навантаження на державу і, як наслідок, підвищення податкового навантаження на суб'єкти підприємництва.	1. Недосконалість організації системи фінансового менеджменту, некваліфікований персонал, помилки в стратегічному плануванні й прогнозуванні діяльності суб'єктів підприємництва.
2. Невиважена бюджетна, фіскальна, грошово-кредитна політика держави, що ускладнює стабільний розвиток суб'єктів підприємництва.	2. Значна залежність суб'єктів підприємництва від контрагентів внаслідок недостатньої розгалуженості зв'язків чи відсутності запасів і резервів формування й використання основних засобів.
3. Інтеграція України у світові організації (зокрема СОТ), і, як наслідок, стрімке посилення конкуренції на внутрішньому ринку.	3. Схильність керівництва суб'єкта підприємництва до прийняття ризикованих рішень (особливо, коли можливі негативні наслідки не виправдані очікуваним результатом, а можливий позитивний результат не настільки суттєвий для суб'єкта підприємництва).
4. Значний рівень тіньової економіки в державі, що призводить до більш жорсткого регулювання діяльності підприємств, які функціонують офіційно.	4. Нераціональна для суб'єкта підприємництва структура капіталу (велика доля позикового капіталу).
5. Законодавство, що стрімко змінюється, внаслідок чого підприємства вимушені витратити додаткові ресурси для адаптації до нових умов.	5. Недостатня кваліфікованість працівників у кожному структурному підрозділі суб'єкта підприємництва.

Зовнішні загрози (макрорівень)	Внутрішні загрози (мікрорівень)
6. Погіршення значень макроекономічних показників (зниження темпів зростання ВВП, зростання інфляції, збільшення державного боргу, збільшення безробіття, брак кваліфікованих спеціалістів в інженерній сфері).	
7. Низька купівельна спроможність населення, що може суттєво знизити попит на продукцію, яку виробляє суб'єкт підприємництва.	6. Відсутність обґрунтованих і виважених прогнозів показників фінансової безпеки суб'єкта підприємництва.
8. Відсутність у державі чітких механізмів протидії рейдерським посяганням, і, як наслідок, підприємства, що ефективно функціонують, першочергово можуть стати об'єктом недружніх посягань.	
9. Загальна низька конкурентоспроможність, інвестиційна привабливість і технологічна спроможність українських суб'єктів підприємництва у зв'язку із загальною й моральною застарілістю й енергоємністю обладнання.	

* Сформовано автором за джерелами [7, 8, 10; 13, 16]

Якщо врахувати те, що практично кожен суб'єкт, з яким підприємство має економічні відносини, може бути джерелом загрози, то їх необхідно розглядати не лише як джерело потенційної вигоди, але й як причину тих небезпек, які вони можуть нести. З огляду на це, в період дії воєнного стану, коли стає можливим не проводити регулярний аудит, підприємство наражає себе на небезпеку, оскільки не задіює механізми виявлення можливих загроз фінансовій безпеці.

Отже, аби не допустити потрапляння суб'єкта підприємництва в межі найбільшої небезпеки, що може бути спричинена зовнішніми й внутрішніми факторами в умовах воєнного стану, необхідно постійно досліджувати інформацію щодо змін фінансового стану суб'єкта підприємництва й моніторити причини змін фінансових показників, що можливо здійснити з допомогою постійного проведення внутрішнього аудиту. Держава сьогодні надає можливості для відтермінування подання фінансової звітності й проведення аудиту в ситуаціях, коли це необхідно, але передовсім підприємство має бути зацікавлене в проведенні внутрішньої діагностики фінансового стану й своєчасному визначенні загроз фінансовій безпеці.

Проте варто відзначити, що відстеження інформації про зовнішній і внутрішній стан суб'єкта підприємництва, визначення загроз різного рівня – це лише певні етапи зі складної системи забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва, в якій аудит фінансової звітності займає одне із ключових місць. Формуванню цієї системи в останні роки науковці приділяють дедалі більшу увагу, однак залишається відкритим питання щодо глибини й значущості проведення аудиту в умовах воєнного стану.

Враховуючи комплексний характер фінансової безпеки підприємства та її функціональну інтегрованість у систему національної безпеки держави, оскільки

фінансова безпека підприємства забезпечує ефективний розвиток виробничої сфери, керівники повинні усвідомлювати особисту зацікавленість суб'єкта підприємництва в її забезпеченні з огляду на задоволення основних фінансових інтересів, водночас держава має створювати якомога сприятливіші умови для розвитку й адаптації підприємств до умов воєнного стану й збереження економічної та фінансової безпеки. І в такому разі для визначення загроз, за умови непроведення аудиту, можна говорити про внутрішній фінансовий моніторинг. Метою такого моніторингу на підприємстві є діагностування фактичного економічного й фінансового стану, порівняння його із запланованим, виявлення тенденцій і закономірностей розвитку економіки підприємства відповідно до головних цілей, попередження негативного впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на фінансовий результат і становище на ринку [13, с. 8].

Окрім цього, можуть також використовуватися форми експертизи й побудови бізнес-процесів діагностики рівня фінансової безпеки. Однак моніторинг вважаємо провідною формою, оскільки він дозволяє здійснювати ранню діагностику рівня фінансової безпеки суб'єктів підприємництва з допомогою використання відповідних індикаторів, які можна розробити конкретно для кожного підприємства, враховуючи особливості його розвитку.

Оскільки забезпечення фінансової безпеки суб'єктів представляє собою складну систему й вимагає послідовного формування, уточнимо основні етапи проведення моніторингових заходів для забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва:

1. Вибір методики для об'єктивного аналізу фінансового стану суб'єкта підприємництва.
2. Формування переліку звітних показників за кожним напрямом моніторингу, які б максимально повно й точно відображали реальний фінансовий стан суб'єкта підприємництва.
3. Визначення граничних значень для аналізу обраних показників з огляду на галузь і розмір суб'єкта підприємництва.
4. Визначення джерел інформації й налагодження зв'язків з іншими підрозділами суб'єкта підприємництва для максимально оперативного одержання необхідних даних.
5. Дослідження фінансового стану суб'єкта підприємництва на основі проведеного підготовчого етапу.
6. Визначення ступеню відповідності отриманих результатів обраним граничним значенням.
7. Порівняння отриманих результатів із показниками за аналогічні попередні періоди та із показниками конкурентів (якщо є можливість їх отримати в період воєнного стану).
8. Визначення масштабу й причин відхилень і формування переліку загроз, що існують у внутрішньому й зовнішньому середовищах.
9. Виявлення основних напрямів покращення ситуації, що склалася.
10. Формування звітів про виявлення загроз, пов'язаних із зовнішнім і внутрішнім середовищем суб'єкта підприємництва.

Якісне виконання кожного з етапів дозволить значно збільшити ймовірність отримання позитивного результату, оскільки за таких умов процес забезпечення фінансової безпеки набуває системного й комплексного характеру, що, своєю чергою, формує передумови для створення налагодженої системи забезпечення фінансової безпеки в довгостроковій перспективі й полегшення виходу підприємства з кризи, спричиненої воєнними діями.

Отже, довівши важливість проведення моніторингу наявності загроз фінансовій безпеці підприємства, доцільно визначити, на яких принципах повинна будуватися система внутрішнього моніторингу фінансового стану на період воєнного стану.

Цього можна досягти, узагальнивши погляди вчених, викладені в наукових працях [5, с. 91; 9, с.110; 11, с. 34]:

1. Принцип всебічного охоплення. Інформація, що використовується для розрахунків й аналізу, повинна бути максимально повною, всеосяжною, враховувати зміни як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі, акцентувати увагу на потенційних змінах рівня фінансової безпеки в умовах реалізації оптимістичного та песимістичного сценаріїв розвитку воєнних подій.

2. Принцип зворотного зв'язку. Підрозділи суб'єкта підприємництва потребують постійної зворотної інформації про ступінь корисності, доцільності, вчасності, об'єктивності, повноти даних для подальшого корегування й оптимізації роботи.

3. Принцип технологічності. Обидві сторони процесу моніторингу мають мати зацікавленість щодо залучення максимальної кількості технологічних і програмних можливостей для найбільш повної й оперативної обробки даних.

4. Принцип відповідності меті. Усі дослідження в процесі реалізації внутрішнього моніторингу повинні підпорядковуватися поточним цілям аналізованого підприємства.

5. Принцип достовірності. Інформація має бути повною, достовірною, корисною й своєчасно. Всі джерела інформації повинні перевірятись.

6. З позиції авторського бачення принципів побудови системи забезпечення фінансової безпеки слід додати принцип проактивності, який передбачатиме, що моніторинг внутрішнього фінансового стану дозволить виявляти загрози фінансовій безпеці на ранніх етапах і готувати підприємство до можливого погіршення фінансового стану, що дозволить мінімізувати негативні наслідки для його фінансових результатів.

Означені принципи побудови системи внутрішнього моніторингу фінансового стану на період воєнного стану наведені на рис. 1.

Дотримання всіх описаних принципів допоможе якісно проводити внутрішній фінансовий моніторинг на підприємстві в період дії воєнного стану й використовувати його, як заміну повноцінному внутрішньому й зовнішньому аудиту.

На рис. 1 пропонується доповнити існуючий перелік принципів побудови системи внутрішнього моніторингу фінансового стану на період воєнного стану принципом проактивності, який передбачає, що моніторинг та аудит фінансової

звітності повинні виявляти проблемні аспекти діяльності підприємства на ранньому етапі та формувати заходи для раннього попередження можливих негативних наслідків, тобто задля роботи на випередження. Такий принцип проактивності дозволить ефективно управляти фінансовим станом та не допускати стрімкого погіршення фінансових показників навіть в умовах нестійкого зовнішнього середовища.

Рис. 1. Принципи побудови системи внутрішнього моніторингу фінансового стану на період воєнного стану

Джерело: розробка автора.

Слід враховувати, що для забезпечення достатнього рівня фінансової безпеки й повноцінної здатності держави виконувати свої контрольні функції необхідним є своєчасне надання фінансової звітності й проведення аудиту, але тільки за умови відновлення миру на території України й повернення відповідних норм законів, розглянутих в статті.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В умовах дії воєнного стану держава послаблює вимоги до підприємств щодо подання фінансової звітності, її оприлюднення й проведення аудиту фінансової звітності. Особливості таких послаблень було детально описано в дослідженні. Проте також доведено, що відсутність аудиту й контролю за показниками фінансового стану, особливо в умовах воєнного стану, може створювати загрози фінансовій безпеці підприємств у зв'язку з несвоєчасним виявленням проблемних аспектів фінансової діяльності. З огляду на це в статті запропоновано проводити внутрішній фінансовий моніторинг, який дозволить контролювати фінансовий стан і виявляти загрози фінансовій безпеці підприємства на ранніх стадіях, що дасть можливість своєчасно розробляти реакційні заходи у відповідь на виявлені загрози.

Перспективами подальших досліджень в роботі може стати аналіз потенційного застосування штучного інтелекту для опрацювання фінансової звітності та виявлення ним ознак кризи на ранніх етапах. Оскільки сьогодні

штучний інтелект дедалі активніше просувається в повсякденні життя в різних сферах, відтак його застосування в сферу аудиту фінансової звітності може бути досить актуальним.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 1707-III від 11 травня 2000 року. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/t990996?an=140&ed=2021_07_01
2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/t222435?an=4>
3. Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 19 липня № 2436-IX 2022 року URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/t222115?utm_source=biz.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=bizpress01&_ga=2.97423323.554060605.1686318194-196906862.1680872361#_gl=1*b4mmxm*_gcl_au*MTIzMzY1NDAwOS4xNjgwODcyMzYw
4. Богма О. О. Фінансова міцність як елемент забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи*. 2022. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/271609>
5. Вудвуд В. В. & Батієвська О. В. Фінансова безпека підприємства: сутність, цілі, принципи та шляхи забезпечення. *Підприємство і торгівля*. 2019. №25, С. 89-93. <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2019-25-12>
6. Гетманець О. П. Фінансова безпека як об'єкт правового регулювання. *Підприємство, господарство і право*. 2020. № 3. С. 218-223 URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8567/38.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
7. Зачосова Н., Куценко Д. & Коваль О. Стратегія та механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємств в умовах війни, індустрії 4.0 та світу BANI. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 4(45), С. 223–233. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.45.2022.3819>
8. Коробцова Д. В. Правове забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. №2. С. 89-94. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.02.27>
9. Марусяк Н. Л., Бак Н. А. Фінансова безпека підприємства та загрози її втрати в сучасному економічному середовищі. *Економіка та держава*. 2022. № 2. С. 109–113. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.2.109
10. П'ятницька Г. Т., Федулова І. В. Фінансова безпека країни та підприємства: визначення, взаємозв'язок і ризики забезпечення. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8059> (дата звернення: 09.06.2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.7.14
11. Полторак А. С. Теоретична концептуалізація фінансової безпеки держави. *Фінансовий простір*. 2020. № 4 (40). С.28-42. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/issue/view/40>
12. Рижкова А. Роль та місце фінансової безпеки в системі зміцнення економічної безпеки держави. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2022. №3(67), С. 56–61. URL: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-67-56-61>
13. Aleksieienko I., Leliuk S., Poltinina O. Information and communication support of project management processes and enterprise value. *Development Management*. 2020. №18(3), 1-13. doi:10.21511/dm.18(3).2020.01
14. Dyakonova I., Nikitin A. & Gurvits N. Improvement of the enterprise economic security management in global environment. *Geopolitics under Globalization*. 2018. №2(1), 19-26. DOI: [https://doi.org/10.21511/gg.02\(1\).2018.03](https://doi.org/10.21511/gg.02(1).2018.03)
15. Kartanaitė I., Kovalov B., Kubatko O. & Krušinskas R. Financial modeling trends for production companies in the context of Industry 4.0. *Investment Management and Financial Innovations*. 2021. №18(1), 270-284. DOI: [https://doi.org/10.21511/imfi.18\(1\).2021.23](https://doi.org/10.21511/imfi.18(1).2021.23)

16. Kuhareva O., Lysa O. & Shapoval V. Problems of management of economic security in Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2021. №4(35), 312–319. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i35.222144>. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i35.222144>

References

1. Zakon Ukrainy (2000) «Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini» № 1707-III vid 11 travnia. [in Ukrainian]
2. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini » [in Ukrainian]
3. Zakon Ukrainy (2022) «Pro zakhyst interesiv subiektiv podannia zvitnosti ta inshykh dokumentiv u period dii voiennoho stanu abo stanu viiny» vid 19 lypnia № 2436-IX [in Ukrainian]
4. Bohma O. O. (2022) Finansova mitsnist yak element zabezpechennia finansovoi bezpeky pidpriemstva. [Financial strength as an element of ensuring the financial security of the enterprise]. *Biznes, innovatsii, menedzhment: problemy ta perspektvy*. [in Ukrainian]
5. Vudvud V. V. & Batiievska O. V. (2019) Finansova bezpeka pidpriemstva: sutnist, tsili, pryntsyipy ta shliakhy zabezpechennia. [Financial security of the enterprise: essence, goals, principles and ways of ensuring]. *Pidpriemnytstvo i torhivlia*. 25, 89-93. [in Ukrainian]
6. Hetmanets O. P. (2020) Finansova bezpeka yak obiekt pravovoho rehuliuвання. [Financial security as an object of legal regulation]. *Pidpriemstvo, hospodarstvo i pravo*. 3, 218-223 [in Ukrainian]
7. Zachosova N., Kutsenko D. & Koval O. (2022) Stratehiiia ta mekhanizm upravlinnia finansovo-ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstv v umovakh viiny, industrii 4.0 ta svitu BANI. [Strategy and mechanism for managing the financial and economic security of enterprises in conditions of war, Industry 4.0 and the BANI world]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 4(45), 223–233. [in Ukrainian]
8. Korobtsova D. V. (2022) Pravove zabezpechennia finansovoi bezpeky derzhavy v umovakh voiennoho stanu. [Legal provision of the financial security of the state in conditions of martial law]. *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo*. 2. S. 89-94. [in Ukrainian]
9. Marusiak N. L., Bak N. A. (2022) Finansova bezpeka pidpriemstva ta zahrozy yii vtraty v suchasnomu ekonomichnomu seredovyshchi. [Financial security of the enterprise and threats of its loss in the modern economic environment]. *Ekonomika ta derzhava*. 2. S. 109–113. [in Ukrainian]
10. Piatnytska H. T., Fedulova I. V. (2020) Finansova bezpeka krainy ta pidpriemstva: vyznachennia, vzaiemozviazok i ryzyky zabezpechennia. [Financial security of the country and the enterprise: definition, relationship and security risks] *Efektivna ekonomika*. 7. [in Ukrainian]
11. Poltorak A. S. (2020) Teoretychna kontseptualizatsiia finansovoi bezpeky derzhavy. [Theoretical conceptualization of financial security of the state]. *Finansovyi prostir*. 4 (40). S.28-42. [in Ukrainian]
12. Ryzhkova A. (2022) Rol ta mistse finansovoi bezpeky v systemi zmitsnennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy. [The role and place of financial security in the system of strengthening the economic security of the state]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*. 3(67), S. 56–61. [in Ukrainian]

УДК 330
А19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : наук. журн. / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович; Закарпат. угор. ін-т ім. Ф. Ракоці П. Берегове, 2023. Вип. 4 (2023). 694 с. Текст укр., англ., угор.

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

Науковий журнал „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій покладається на авторів. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії.

Технічна редакція:
Вікторія МАКАРОВИЧ

Відповідальний за випуск:
Роберт БАЧО

Коректура англomовного тексту
Ніна ПОЙДА-НОСИК

Обкладинка:
Габор ПОТОКІ
УДК:

Бібліотечно-інформаційний центр «Опацої Черє Янош» при
Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці П

**Публікація видання здійснюється за сприяння
Інституту Стратегічних Досліджень Угорщини.**

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ №25089-15029Р від 08.11.2021 р.*

Засновник наукового журналу:

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці П.

Адреса: 90202 м. Берегове, пл. Кошута, буд.6.

Офіційний сайт наукового журналу:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

Видавництво: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці П, 90202, м.Берегове, пл. Кошута, буд.6. (E-mail: aab-economics@kmf.org.ua), Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК №7637 від 19 липня 2022 р.

Друк: ТОВ «РІК-У» (адреса: вул. Гагаріна 36, м.Ужгород, 88000. E-mail: print@rik.com.ua). Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК5040 від 21 січня 2016 р.

Підписано до друку 20.12.2023.

Шрифт «Times New Roman».

Папір офсетний, щільністю 80 г/м².

Друк цифровий. Ум. друк. арк. 47,76.Формат 70x100/16.

Замовл. №456. Тираж 50.